Veiligheidsplan Peelland 2023-2026

Opdrachtgever: de heer G. Wouters (coördinerend gemeentesecretaris Integrale Veiligheid Peelland)

Voorwoord

Dit veiligheidsplan is geschreven voor en door de zes gemeenten in Peelland: Helmond, Gemert-Bakel, Laarbeek, Deurne, Asten en Someren en maakt onderdeel uit van het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid welke door de Peelland gemeenten afzonderlijk worden opgesteld en vastgesteld. Het lokale veiligheidsbeleid vormt de basis en is leidend.

In de afgelopen beleidsperiodes is intensief samengewerkt op het gebied van veiligheid tussen de zes Peelgemeenten. Deze samenwerking leidt tot het delen van expertise over efficiëntie in de aanpak. Daarmee wordt ook voorkomen dat problemen zich geografisch kunnen verplaatsen binnen de regio en is meer sprake van bewustzijn en een meer preventieve aanpak. De samenwerking levert in veel gevallen een meerwaarde op en dit wordt ook behouden. Dit veiligheidsplan richt zich op de onderwerpen die gezamenlijk worden opgepakt.

Het doel van het Veiligheidsplan Peelland 2023-2026 is verbindend. Er wordt aangestuurd op samenwerking tussen de zes Peelgemeenten en de (veiligheids)partners wanneer dit leidt tot meer veiligheid. Dit beleidsplan vormt de basis voor afspraken op hoofdlijnen tussen betrokken partijen, waarbij politie en het Openbaar Ministerie belangrijke partners zijn. De gemeenten zijn hierin regievoerders.

De zes burgemeesters van de Peelgemeenten voelen zich hier gezamenlijk verantwoordelijk voor. Dit veiligheidsplan laat de accenten zien waarop de samenwerking met name ziet. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen de gezamenlijke veiligheidsprioriteiten en een aantal strategische thema's welke door deze prioriteiten heen lopen.

Mevrouw Blanksma-van den Heuvel, burgemeester Helmond, voorzitter basisteam Peelland
De heer Van Veen, burgemeester Gemert-Bakel
De heer Van der Meijden, burgemeester Laarbeek
Mevrouw Buter, burgemeester Deurne
Mevrouw Van Extel-Van Katwijk, burgemeester Asten
Mevrouw Blok, burgemeester Someren

1. Inleiding

Veiligheidsplan Peelland 2023-2026
Ook in deze beleidsperiode wordt de basis gelegd in de lokale veiligheidsplannen van de Peelgemeenten. Deze worden iedere vier jaren vastgesteld door de gemeenteraad. Het Veiligheidsplan Peelland 2023-2026 richt zich op de gemeenschappelijke doelen die voortkomen uit het Regionaal Veiligheidsplan (hieronder benoemd) en de door de raad vastgestelde prioriteiten in de gemeentelijke veiligheidsplannen. Dit wanneer deze samenwerking een gezamenlijke meerwaarde oplevert.

Het Veiligheidsplan Peelland 2023-2026 beoogt een verbinding in de samenwerking tussen de zes Peelgemeenten en vormt tevens de basis voor afspraken binnen de driehoek Peelland (burgemeesters, basisteamchefs en Officier van Justitie). De gemeenteraad stelt het lokale veiligheidsbeleid vast vanuit zijn kaderstellende rol. De driehoek Peelland heeft geen formele rol in deze besluitvorming, maar dit veiligheidsplan wordt wel behandeld binnen de driehoek Peelland. Veel van de te maken keuzes raken de inzet van politiecapaciteit. De besluitvorming omtrent de inzet van politiecapaciteit is wel degelijk een bevoegdheid van de driehoek Peelland. Om een goede basis te leggen voor de operationele besluitvorming in een latere fase, is overeenstemming binnen de driehoek Peelland over de strategische koers van het Veiligheidsplan Peelland 2023-2026 van belang.

Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026
Ook op regionaal niveau (politieregio Oost-Brabant) werken 32 gemeenten samen aan veiligheid. Iedere vier jaren wordt het Regionaal Veiligheidsplan vastgesteld door burgemeesters, het Openbaar Ministerie en de politie. Dit plan is tot stand gekomen op basis van input vanuit de 32 gemeenten, politie, OM en de verschillende Programmaraden c.q. bestuurlijke werkgroepen. Daarbij is onder andere gebruik gemaakt van informatie zoals (criminaliteits)cijfers van politie en OM, de landelijke Veiligheidsmonitor, gegevens van het Actiecentrum Ondermijning en de Taskforce-RIEC. Van deze prioriteiten is vastgesteld dat deze spelen binnen alle basisteams binnen de eenheid Oost-Brabant en waar een gezamenlijke, integrale aanpak noodzakelijk is. De prioriteiten van het Veiligheidsplan Peelland 2023-2026 sluiten dan ook aan op de prioriteiten zoals die zijn benoemd in het Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026. Deze regionale veiligheidsprioriteiten zijn de volgende:

1. Digitale veiligheid;
2. Maatschappelijke onrust (waaronder polarisatie en radicalisering);
3. Ondermijning (ook opgenomen: mensenhandel en drugs);
4. Zorg en Veiligheid (ook opgenomen: huiselijk geweld, kindermishandeling, personen met onbegrepen gedrag en jeugd).

Totstandkoming Veiligheidsplan Peelland 2023-2026
Het Veiligheidsplan Peelland 2023-2026 is tot stand gekomen in samenspraak met politie, OM en de zes Peelgemeenten. Hierbij is gekeken naar de trendsanalyse die de politie heeft gemaakt aan de hand van cijfers over de periode 2016 t/m 2021. Ook het Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant, welke aan de lat staat voor het Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026, heeft (met behulp van politie en OM) een trendinventarisatie opgesteld welke beide veiligheidsplannen van input heeft voorzien. Tot slot is ook gekeken naar de uitkomsten van de landelijke Veiligheidsmonitor 2021 op het niveau Peelland. De uitkomsten van deze veiligheidsmonitor vormen met name de basis voor input binnen de lokale veiligheidsplannen van de zes Peelgemeenten.

2. Organisatorische borging

Bewaking van het Veiligheidsplan Peelland 2023-2026
De burgemeesters in Peelland en de Officier van Justitie overleggen regelmatig met de teamchefs van de politie Peelland binnen de driehoek Peelland over de taakuitvoering van de politie en over het

beleid ten aanzien van de taakuitvoering. Binnen de driehoek Peelland worden afspraken gemaakt over de inzet van de politie voor de handhaving van de openbare orde en voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Op verzoek van een burgemeester kan het driehoeksoverleg daarnaast ook op lokaal niveau plaatsvinden. Voor de sturing op de aanpak van ondermijning is een Peelland driehoek-plus ingericht, waarbij ook de Belastingdienst is aangesloten.

De burgemeesters in Peelland en de Officier van Justitie bewaken de voortgang van de doelen uit het veiligheidsplan Peelland. Zij spannen zich in de driehoeken Peelland in om vraagstukken zo veel mogelijk 'integraal' op te pakken, dat wil zeggen: in samenwerking met en in aanvulling op elkaar en eventuele andere betrokken organisaties (organisatie overstijgend) en door overkoepelende vraagstukken in samenhang aan te pakken (probleem overstijgend).

Uitvoeringsplan Veiligheidsplan Peelland 2023-2026 en bestuurlijke coördinatie
De uitvoering van het Veiligheidsplan Peelland wordt nader uitgewerkt in de vorm van een tweejaarlijks uitvoeringsplan. Hierin wordt meer concreet aangegeven hoe invulling wordt gegeven aan de gestelde ambities/ doelstellingen binnen het Veiligheidsplan Peelland. De uitvoering hiervan ligt bij de gemeenten zelf, maar ook bij politie, OM en een groot aantal samenwerkingspartners op het gebied van veiligheid. Met deze partners worden waar nodig afspraken gemaakt over ieders bijdrage in het behalen van de doelstellingen. Het uitvoeringsplan wordt behandeld binnen de driehoeken Peelland, omdat dit ook de inzet van politie (capaciteit) raakt. Wanneer er de komende jaren een aanleiding wordt gezien om het veiligheidsplan Peelland bij te sturen (door bijvoorbeeld actuele ontwikkelingen) dan vindt hierover afstemming plaats binnen de driehoeken Peelland.

De gemeenten in Peelland worden ondersteund in de uitvoering van taken op het gebied van integrale veiligheid. Dit gebeurt door de inzet van een programmaleider integrale veiligheid en een programmaleider ondermijning. De aanpak van complexe bestuursrechtelijke handhaving wordt ondersteund door een coördinator Peelland Interventie Team (PIT).

Planning en control
Iedere Peelgemeente legt individueel verantwoording af over de voortgang van het lokale veiligheidsbeleid. Daarin wordt eveneens zoveel als mogelijk geïntegreerd aangegeven hoe de realisatie vordert van de gezamenlijke doelstellingen beschreven in het Veiligheidsplan Peelland. Het Secretarissenoverleg Peel (hierna: SO Peel) is nauw betrokken in de coördinatie op de samenwerking binnen Peelland.

Financiën
Ten aanzien van het concretiseren van de ambities in het uitvoeringsplan zijn de lokale veiligheidsbudgetten leidend en daar waar mogelijk worden middelen aangewend vanuit de regio, Taskforce-RIEC en het Rijk. Wanneer deze middelen ontoereikend zijn, zal een beroep worden gedaan op extra middelen.

3. Strategische thema's en veiligheidsprioriteiten binnen Peelland

Strategische thema's
Onderstaand zijn de gedeelde veiligheidsprioriteiten uitgewerkt van de zes gemeenten binnen Peelland om aan te geven welke beleidsrichting hier gezamenlijk aan wordt gegeven. Deze prioriteiten hebben raakvlak met elkaar en worden met elkaar verbonden door de volgende strategische thema's die hier doorheen lopen. Dit zijn:

A: Jeugd en Veiligheid
Jeugd is een thema dat als een rode draad door de andere thema's loopt: jeugd is vaker zichtbaar als slachtoffer en dader. Er ligt een opgave in het weerbaar maken van jeugd om te voorkomen dat deze

in de criminaliteit terecht komen. Een preventieve inzet plegen is van belang om toekomstige veiligheidsproblemen te voorkomen.

B: Zorg en Veiligheid
Voor veel veiligheidsvraagstukken geldt dat een repressieve aanpak niet alleen de oplossing vormt. Om radicalisering te voorkomen of aan te pakken is bijvoorbeeld een goede samenwerking met zorgpartners vereist. Om de politie-inzet op personen met verward/ onbegrepen gedrag te verminderen, is vaak ook geestelijke gezondheidszorg nodig. De samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein blijft dus ook de komende jaren van belang. We willen nog verder investeren om deze verbinding sterker te maken en een integrale aanpak te realiseren, zowel binnen de gemeentelijke organisaties als tussen de partners zoals politie, OM, de GGZ instellingen, verslavingszorg, Zorg- en Veiligheidshuis, GGD en Veilig Thuis.

C: Bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid
Thema's als ondermijnende criminaliteit, de maatschappelijke impact van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, maar ook onderwerpen als de energietransitie en de woningnood, leggen maatschappelijk druk op burgers, bestuurders en hun organisaties. Deze druk vraagt om een zekere weerbaarheid om uitvoering te geven aan de taken en verantwoordelijkheden. Per veiligheidsprioriteit wordt dan ook gekeken hoe de weerbaarheid van inwoners, ondernemers, bestuurders en organisaties kan worden vergroot.

<u>Veiligheidsprioriteiten:</u>

1. Ondermijnende criminaliteit	Ondermijnende criminaliteit is zichtbaar en onzichtbaar aanwezig in onze wijken, dorpen en buitengebied. Vele partners werken nauw samen om ondermijning aan te pakken: o.a. gemeenten, politie, OM, Belastingdienst, Taskforce-RIEC. In de politieregio Oost-Brabant is er een structuur opgebouwd waarbij in de Peelland de driehoek-plus een sturende rol heeft. De aansluiting op de regionale structuur verloopt via de programmaleider ondermijning van ieder basisteam. Voor de samenwerking binnen het basisteam Peelland en voor de positionering en verbinding van het basisteam binnen de regio is het noodzakelijk dat elke gemeente ondermijning ook vanuit gemeenschappelijk perspectief benadert. De beleidsrichting in Peelland voor ondermijning bestaat de komende jaren uit: 1. Versterken van de informatiepositie van gemeenten, door het per gemeente inrichten van meldpunten, informatieknooppunten en – overleggen, met aansluiting op het Peelland Informatie Plein. 2. Ontwikkelen en toepassen van een effectieve strategie met betrekking tot de preventie van ondermijning door het

	investeren in de sociaal-maatschappelijke infrastructuur (verbinden van zorg en veiligheid). 3. Communicatie sterker inzetten als instrument in de aanpak van ondermijnende criminaliteit zodanig dat burgers en maatschappelijke coalities gemobiliseerd worden in de strijd tegen ondermijning en ontmoediging plaatsvindt van betrokkenheid bij ondermijnende activiteiten. 4. Versterking van de samenwerking in Peelland op toezicht, op communicatie en op juridische instrumenten zoals (bestuursrechtelijke) handhaving, Bibob, APV, Opiumwet en Damocles-beleid. Onderzoeken of krachten en expertise verder kunnen worden gebundeld. 5. Borgen van voldoende afhandelingscapaciteit bij de deelnemende partners om de benodigde afwerking na PIT-acties te kunnen blijven uitvoeren en zo de succesvolle PIT-werkwijze te continueren. Ditzelfde is nodig voor de integrale RIEC-casussen. 6. Versterken van de gemeentelijke aanpak door professionalisering van de functie casusleider binnen de gemeenten en door het organiseren van back-up voor de spilfuncties in de integrale casus-aanpak in Peelland. 7. Vergroten van het rendement in de aanpak van ondermijning door keuzes m.b.t. inzet van benodigde middelen sterker te relateren aan de lokale maatschappelijke problematiek. 8. Inspelen op nieuwe vormen van ondermijning, hierbij gebruikmakend van een actueel dynamisch ondermijningsbeeld. 9. Het uitbouwen en versterken van maatschappelijke coalities (zoals makelaars, notarissen of specifieke brancheverenigingen) om zo een sterkere barrière tegen ondermijnende activiteiten op te werpen. 10. Het verder versterken van de weerbaarheid in de volle breedte: college, raad en alle gemeentelijke afdelingen en medewerkers) bewust

	maken van de risico's van (het faciliteren van) ondermijning en het professionaliseren van het hiervoor benodigde handelen (o.a. versterken van kwetsbare werkprocessen, VPT, screening van functionarissen, etc.). De 'Brabantse norm weerbare overheid' dient hiervoor als kapstok. 11. Blijven bijdragen aan regionale samenwerking door kennis uit te wisselen en "best practices" met anderen te delen.
2. Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime	Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime zijn in toenemende mate aanwezig. Er is een verschuiving waarneembaar van 'traditionele' criminaliteit naar digitale criminaliteit. De aanpak van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit vraagt om specifieke kennis en expertise die op lokaal niveau niet altijd toereikend is. Om die reden wordt de aansluiting gezocht in de samenwerking met partners en de ondersteuning op regionaal en landelijk niveau. Dit met het doel om de awareness en het kennisniveau blijvend te vergroten rondom dit onderwerp en de samenleving meer weerbaar te maken tegen deze fenomenen. Onder cybercrime verstaan de strafbare feiten die worden gepleegd via een ICT-middel én zijn gericht op een ICT-middel (bijv. hacken, ransomware, ddos-aanvallen, malware, etc.). Er zijn zorgen over de aangiftebereidheid van jeugd en bedrijven die slachtoffer zijn geworden van cybercrime. Onder gedigitaliseerde criminaliteit vallen andere strafbare feiten die worden gepleegd via een ICT-middel, maar die niet zijn gericht op een ander ICT-middel (bijv. Whatsappfraude, Marktplaatsfraude, etc.). Binnen de politieregistraties valt dit onder de noemer 'horizontale fraude'. Vanuit Peelland is de volgende beleidsrichting geformuleerd: <u>Ambities:</u> 1. We streven naar een weerbare samenleving met minder slachtoffers, doordat we de kraan verder gaan dichtdraaien als het gaat om geslaagde pogingen van cyberaanvallen en gedigitaliseerde criminaliteit. Dit doen we door te investeren in

	cyberweerbaarheid en informatieveiligheid. 2. We zorgen ervoor dat de organisaties (politie, OM en gemeenten) een stap verder komen in de interne transitie als het gaat om de verschuiving van criminaliteit van het fysieke naar het digitale domein. Het regionale Expertteam Digitale Veiligheid kan hierbij adviseren. 3. Wanneer er zich een cyberaanval voordoet dan zorgen we voor schadebeperking doordat de cybergevolgbestrijding bij de organisaties beter op orde is en er op cyberincidenten wordt geoefend. <u>Aanpak:</u> • Politie en OM gaan onverminderd door met opsporing en vervolging en werkt hierin ook bovenregionaal en internationaal samen. • De verschuiving van criminaliteit van het fysieke naar het digitale domein vraagt om een transitie binnen de organisaties met nieuwe en andere werkzaamheden, andere competenties, andere samenwerkingsverbanden en ander beleid. • Opsporen en vervolgen is moeilijk Daarom is het raadzaam om – naast verstoren – in te zetten op het voorkomen van slachtoffers. Digitale weerbaarheid kent twee facetten: 1. we moeten blijven bevorderen dat het 'eigen huis op orde is' als het gaat om informatiebeveiliging. 2. we moeten werken aan het bewust maken en het bieden van handelingsperspectief aan burgers, bedrijven en overheden. • Het is van belang om te investeren in de cybergevolgbestrijding. Organisaties dienen voorbereid te zijn op de gevolgen van een cyberincident. • Online aangejaagde ordeverstoringen komen steeds meer voor. We streven hierin naar een integrale focus op de bevoegdheden en interventiemogelijkheden.

3. Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie	<u>Ambitie:</u> De Peelgemeenten blijven de samenwerking met partners continueren als het gaat om het voorkomen, bestrijden en aanpakken van polarisatie, radicalisering, extremisme, discriminatie en maatschappelijke onrust. De gemeente Helmond heeft hierin een aanjagende, kartrekkende rol om dit thema de benodigde aandacht te geven. Voor de aanpak van mogelijke casuïstiek wordt ook gebruik gemaakt van de ondersteuning vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost. De aansluiting wordt beleidsmatig gezocht binnen de Programmaraad Maatschappelijke onrust en het daaraan verbonden Expertteam. <u>Aanpak:</u> Aan de hand hiervan zijn voor Peelland de volgende beleidsdoelstellingen geformuleerd: 1. **Netwerk:** - We evalueren en herstructureren de samenwerking en het netwerk op lokaal niveau (Peelland) evenals de meldstructuur van signalen - We zetten in op duurzame relaties met actoren binnen het islamitisch krachtenveld - We kijken kritisch naar bestaande overlegstructuren en optimaliseren deze wanneer noodzakelijk - We verbreden het netwerk van (informele) sleutelpersonen 2. **Informatiepositie:** - We investeren in het creëren en behouden van awareness binnen het signaleringsnetwerk, ook op regionaal niveau - We investeren op lokaal niveau in contact met (potentiële) doelwitten - We doen onderzoek naar de aanwezigheid van andere vormen van activisme/ extremisme 3. **Opleiding en kennis:** - We doen aan opbouw en behoud van kennis door middel van trainingen en opleidingen op het gebied van radicalisering, polarisatie en extremisme - We zoeken de aansluiting op regionaal niveau in het delen van kennis en ervaring en in de weging van signalen.

4. Personen met onbegrepen gedrag	Jarenlang zien we al een toename van het aantal personen met onbegrepen gedrag. De politie is hier vaak veel tijd mee kwijt, omdat personen met onbegrepen gedrag overlast en onveilige situaties veroorzaken. Tegelijkertijd kan de politie niet de oplossing bieden die nodig is: de oplossing zit vaak in het zorgdomein, zoals de GGZ en de maatschappelijke opvang. <u>Ambitie:</u> Onze gezamenlijke doelstelling is om de juiste inzet van zorgpartijen beschikbaar te hebben en daarmee de inzet van de politiecapaciteit hierop te verminderen. Primair is dit een lokale aangelegenheid, om hier meer preventief op in te zetten. Via het Zorg- en Veiligheidshuis pakken we complexe casuïstiek integraal op. Waar zinvol bespreken we dit onderwerp regionaal: bijvoorbeeld door achterliggende oorzaken van de toename van verwarde personen te onderzoeken of door goede voorbeelden en ervaringen uit de regio met elkaar te delen. <u>Aanpak:</u> Bij de aanpak van personen met onbegrepen gedrag leggen we de focus op het aanjagen van passende woonruimte voor deze doelgroep én richten we ons op het voorkomen van overlast en criminaliteit. Vanuit vroegsignalering willen we interveniëren en eventueel tijdelijk rust aanbieden in de vorm van time-out voorzieningen. Het doel hiervan is om te voorkomen dat verdere escalatie plaatsvindt rondom deze personen naar hoge veiligheidsrisico's of erger: impactvolle incidenten voor het individu en zijn of haar omgeving en de samenleving. Verder wordt de aansluiting gezocht in de uitvoering van de 'ketenveldnorm levensloopfunctie' en beveiligde bedden. Het doel hiervan is betere zorg en ondersteuning te bieden voor mensen met (potentieel) gevaarlijk gedrag als gevolg van een psychische stoornis en/ of een verstandelijke beperking, zonder een strafrechtelijke titel.
5. Huiselijk geweld en kindermishandeling	<u>Ambitie:</u> De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling verdient blijvend extra aandacht, focus en inzet van alle partijen.

	<u>Aanpak:</u> We zetten in op een nauwe samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein. Hierbij willen we inzetten op daders en slachtoffers. We zien een gezamenlijke rol in de preventie en het vergroten van de aangifte- en meldingsbereidheid. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de structuur van het Zorg- en Veiligheidshuis om voorstellen positief te bekrachtigen in de situaties dat besluitvorming door de gemeenten of overige gremia noodzakelijk is.